

เทศน์เช้า วันที่ ๒๓ ตุลาคม ๒๕๕๑

พระอาจารย์สงบ มนฺตสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้เป็นวันสำคัญนะ วันนี้เป็นวันปิยมหาราช เราทำบุญกัน เขาให้หยุดราชการ มาทำบุญ ทำบุญแล้วเวลาอุทิศส่วนกุศลนะ เจาะจงอุทิศส่วนกุศลให้คนเป็นก็ได้หรือให้คนตายก็ได้ การอุทิศส่วนกุศลคือการเจาะจง นี่อุทิศส่วนกุศลก็จะถามกันว่า แล้วได้รับหรือไม่ได้รับ คำว่าได้รับหรือไม่ได้รับเนี่ย ถ้าเรามองกันเห็นไหม มันเป็นวัตถุอย่างปรตตูปจีวิกปรตจะ ได้รับผลบุญ

คูสิ เวลาเขาตายไปเห็นไหม เขาไปที่ยมบาล เพราะเวลาตายไปคนไม่ได้ทำบุญ.. หรือคนทำบุญอะไรก็ได้ อย่างนั้น สิ่งนี้มันเป็นอมิส มันเป็นเรื่องที่เขาเห็นกัน นี่จริงเท็จ ถ้ามันเห็นกัน มันเป็นอมิส คือวัตถุที่จับต้องได้ แต่ถ้าเป็นเทวดา อินทร์ พรหมละ เทวดา อินทร์ พรหมเขาสูงกว่า แต่ค่าน้ำใจ อุทิศส่วนกุศลให้คนเป็น

คูสิ คูในสังคมเรา ถ้าทุกคนรู้จักเสียสละ ทุกคนไม่เห็นแก่ตัว สังคมจะมีความร่มเย็นเป็นสุขขนาดไหน แต่ทุกคนมันไม่ยอมเสียสละเห็นไหม เนี่ยค่าน้ำใจ ถ้าค่าน้ำใจ การอุทิศส่วนกุศล ให้คนเป็นเห็นไหม ให้เขาทำแต่สิ่งที่ดีงาม เรามีความปรารถนาดีกับเขา หัวใจเราเปิดกว้าง หัวใจเรามีความเป็นคุณธรรม ไปที่ไหนมันอบอุ่นนะ

ถ้าหัวใจของเรา มันเบียดเบียนเราเองก่อนเห็นไหม เราเองไม่พอใจ เราว่าเราขาดตกบกพร่อง เราเป็นผู้เสียหาย เราเป็นผู้ที่ไม่ได้รับความเป็นธรรม คูสิ คนที่เขาประชดสังคม ผู้ที่ทำความกระทบกระเทือนสังคม เพราะอะไร เพราะเขาอ้างข้อนี้ไง อ้างว่าเขาไม่ได้รับความเป็นธรรมตลอด

ถ้าเขาไม่ได้รับความเป็นธรรม สังคมเบียดเบียนเขา สังคมทำร้ายเขา เขาต้องประชดสังคม เขาต้องทำร้ายสังคม ถ้าทำร้ายสังคมพวกเราก็กระเทือนไปด้วย เพราะเราเป็นสัตว์สังคม มนุษย์เป็นสัตว์สังคมนะ แต่ถ้ามนุษย์รู้จักอิมพอ รู้จักเวรรู้จักกรรม เพราะอะไร เพราะเรามีธรรมะ เรามีธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า

มนุษย์เห็นใหม่ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน เราเป็นมนุษย์เห็นใหม่ สัตว์
มนุษย์ กรรมจำแนกสัตว์ให้เกิดต่างๆ กัน การเกิดของเรา เกิดในครอบครัวเดียวกัน เกิด
ในสังคมเดียวกัน กรรมมันจำแนกนะ เขาจะจูนเจือกัน เขาจะพยายามช่วยเหลือขนาด
ไหนก็แล้วแต่ แต่กรรมมันจำแนก สิ่งวัตถุมันเป็นไปได้ มันพอได้อยู่ แต่หัวใจละ หัวใจมี
ความน้อยเนื้อต่ำใจตลอดเวลา หัวใจมันบีบคั้นเราเห็นใหม่

ถ้าใจมันไม่มีการเสียดสี มันไม่มีความเป็นธรรม มันเบียดเบียนเราก่อน แล้วเรา
ก็ไปเบียดเบียนสังคม ถ้าเบียดเบียนสังคม การอุทิศ การเสียดสี มันฝึกฝนเราใจ ฝึกฝน
เราให้เห็นคุณธรรมอันนี้ สิ่งที่มีมันจะอัดคัดขัดสน เราจะมั่งมีศรีสุขขนาดไหนเห็นใหม่

การให้อภัย การให้อภัยเป็นทาน อนุโมทนาทาน อย่างนี้ไม่ต้องใช้วัตถุเลยนะ เรา
จะน้อยเนื้อต่ำใจเราเลยว่าเราเป็นคนที่ยากแคลน เราจะทำบุญกุศลได้ไม่เหมือนเขา ทำไม
เราไม่อนุโมทนาไปกับเขา ถ้าอนุโมทนาไปกับเขาเห็นใหม่ เห็นเขาทำคุณงามความดีกัน

คุณสิ เราเห็นเด็กมันเล่นมีความร่าเริงเป็นสุข เรามีความสุขใหม่ เรามีความชื่นใจ
ใหม่ นี่ก็เหมือนกัน ในสังคมที่ความร่าเริงเป็นสุข เราก็มีความสุขใจ อนุโมทนาไปกับ
เขา สิ่งให้อภัยเป็นทาน สิ่งนี้เป็นนามธรรมทั้งหมด มันไม่ต้องอาศัยวัตถุเลย สิ่งที่เป็น
นามธรรม สังคมกลับร่าเริงเป็นสุขนะ เพราะสังคมมันอยู่ที่อุดมคติของคนก่อน อยู่ที่
ความคิดของคนก่อน พื้นฐานของคน ถ้าพื้นฐานของคนคิดแต่สิ่งดีๆ แต่มันเป็นไปได้
มันเหมือนกับทางศาสนา

คุณสิ เวลาเราถือศีล ๕ ถือศีล ๘ หรือออกมาประพฤติปฏิบัติ มันทำให้สังคมนี้มัน
จะไม่สืบทอด สังคมจะอยู่กันไม่ได้ นี่มันเป็นความคิดใจ แต่ความจริงมันเป็นไปได้ใหม่
เราถือศีล ๕ ถ้าถือศีล ๕ คนมีความบริสุทธิ์ สังคมจะร่าเริงเป็นสุขมาก แต่นี่ถือศีล ๕ กัน
ที่ปากใจ แล้วมันเป็นไปได้ใหม่

คุณสิ แม้แต่โกหก มุสา การมุสาเนี่ย...ทำให้เครดิตเราไม่มีเลย ทำให้ไม่มีใคร
ไว้วางใจเราเลย เพราะเราเองเรายังไม่ซื่อสัตย์กับตัวเราเองเลย เราพูดอะไรออกไปแล้ว
มันเป็นสัญญาประชาคมแล้วนะ ว่าเราต้องทำสิ่งนั้น ทำสิ่งนั้น แล้วทำได้ใหม่ แล้วถ้าเรา
ทำไม่ได้ เราพูดออกไปทำไม เราพูดออกไปมันเป็นมุสา

สุราเห็นใหม่ เราเมา เมาในลาภ ในยศ ในสรรเสริญ เมาในสิ่งต่างๆ เมาในกิเลส
ค้นหาความทะยานอยาก เราเมาหมดคนะ แต่เราเห็นว่าสุราเมระยะเป็นเครื่องดองของเมา
แต่เราเมาในกิเลสค้นหาความทะยานอยากของเรา เราก็ไม่รู้จักเลย

ธรรมเมา.. ธรรมะ.. ธรรมะคือมีสติสัมปชัญญะ เราจะรู้จักตัวเราเองก่อน

แต่ถ้าธรรมเมานะ ธรรมะว่าเป็นธรรมะ มันไปเมาไป เมาในธรรมะขององค์
สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า มันไปลุ่มๆ คลำๆ ลุ่มๆ คลำๆ แล้วทำไม่ถึงหัวใจ มันเข้าไปไม่
ถึงใจ

แต่ถ้ามันเข้าไปถึงใจนะ คุณดูเราเสียดสละทานนะ ทำให้มันออกมาจากหัวใจ คุณ
ที่เข้าถึงธรรมเห็นใหม่ จะเสียดสละนะ อนุโมทนาขบจนหัว มันซาบซึ้งใจ มันซาบซึ้ง
มันเห็นคุณการกระทำนี้ เห็นการเสียดสละนี้ เราเสียดสละขึ้นมาเพื่ออะไร เพื่อพัฒนาใจของ
เรา ใจเราเสียดสละออกไปเพื่ออะไร ก็เพื่อให้มันเปิดกว้าง ให้มันควรแก่การงาน

ถ้าใจมันหมักหมม ใจมันตระหนี่ ใจมันกวนเข้ามา เนี่ยมันอยู่ที่ความตระหนี่ อยู่
ที่ความเป็นธรรม ถ้ามันเป็นความเป็นธรรม หัวใจมันจะไม่เรียกร้องสิ่งใดๆ เลย เพราะ
มันเข้าใจในธรรมใจ แต่ที่ที่มีความตระหนี่ มันตระหนี่ของมัน แล้วมันก็เรียกร้องว่ามัน
ขาดตกบกพร่อง มันโดนสังกรรมรังแก เพราะมันตระหนี่ มันต้องการ มันคาดหมาย มันมี
ค้นหาความทะยานอยากของมัน

นี่ใครทำเรา ใครทำเรา กิเลสค้นหาความทะยานอยากทำเราซะใหม่ นี่วันสำคัญ
ในชาติของเรา ถ้าเราไม่มีกษัตริย์ ไม่มีการปกป้อง ไม่มีการดูแลรักษา ชาติจะมาได้
อย่างไร เราเกิดมาในประเทศอันสมควร เราเกิดมาเราได้เสวยสุข เราต้องมีความกตัญญู
กตเวทิตีเห็นใหม่ เรามีพ่อเรามีแม่ เรามีวงศ์ตระกูลของเราเลี้ยงดูกันมา ดูแลกันมา เขามี
บุญคุณใหม่ มีบุญคุณทั้งนั้นแหละ บุญคุณอย่างนี้มันเป็นบุญคุณที่เป็นความอบอุ่น มัน
เป็นบุญคุณที่เข้ามาสมานกันด้วยหัวใจนะ

บุญคุณจากภายนอกเห็นใหม่ คุณการเสียดสละ คุณรัฐบาลเขามีรัฐสวัสดิการ เขาแจก
เขาแถม เขาให้ทุกอย่าง แล้วเราได้อะไรขึ้นมาล่ะ สิ่งนี้มันเจือจางกันได้นะ สิ่งที่มีมันเป็น
คุณงามความดี เป็นในเรื่องของใจ

เรื่องของความสามัคคีในหัวใจ สามัคคีกับเรานะ คบบัณฑิต คบแต่สิ่งที่มีความดีงาม ไม่คบพาล ไม่คิดชั่ว คิดชั่วคือคบพาล หัวใจมันคบอารมณ์เป็นเพื่อนนะ เพื่อนสอง พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ นี่เป็นอารมณ์ที่สอง อารมณ์พุทฺโธ อารมณ์ความรู้สึก พุทฺโธ พุทฺโธ พุทฺโธ จนเป็นหนึ่งเดียวเห็นใหม่ จิตหนึ่งเดียว จิตเป็นสมาธิ จิตเป็นสมาธิหนึ่งเดียวเห็นใหม่ นี่จิตเราเป็นสอง ความคิดกับจิต ความคิดกับความรู้สึกแล้วเราคบมัน

เราคบเพื่อนที่ดี เราคบความคิดที่ดีเห็นใหม่ นี่หมั่นคิด คิดสิ่งที่ไม่ดีเราต้องปิดมันออก แต่คิดในสิ่งที่ดีต้องมีคันเร่ง ถ้าคิดแต่สิ่งที่ไม่ดีต้องเบรกกันไว้ พยายามเบรกไว้ หักห้ามไว้ มีสติสัมปชัญญะหักห้ามไว้

แต่คิดในสิ่งที่ดีเห็นใหม่ เราต้องเหยียบคันเร่ง เพราะคนเราเกิดมา ๑๐๐ ร้อยปีอย่างมากระนะ ชีวิตเราต้องมีการพลัดพรากเป็นที่สุด ชีวิตเราต้องมีการตายเป็นที่สุด เราจะทำการสิ่งใดกับเราบ้าง

ที่เกิดมานี้เป็นผลบุญผลกรรม แล้วเวลาเกิดไปข้างหน้าเราจะเอาอะไรเกิดไป คนจะเดินทางมีเสบียงสัมภาระจะมีความอบอุ่นมาก ถ้าเราทำคุณงามความดีของเราไว้ เราไปที่ไหนเราก็มีของเราไป สิ่งที่เราต้องไปอยู่ แต่ถ้าเราทำปัจจุบันนี้ให้ถึงที่สุดละ เราก็ทำของเราได้ ถ้าเราตั้งสติของเรา

เอาปัจจุบันนี้ เอาสิ่งที่เป็นไปในปัจจุบันนี้ เอาความรู้สึก เอาความคิดนี้ไว้ในอำนาจของเรา จนเป็นหนึ่งเดียวกับจิต จิตหนึ่งเดียว จิตเอกัคคตารมณ์ จิตตั้งมั่น จิตควรแก่การงาน ควรแก่การวิปัสสนาออกไป มันจะเป็นวิปัสสนาเพราะจิตมันทำงานทำตามสังขาร จิตมันเป็นอริยสัจ จิตมันไม่ใช่ทำโดยสามัญญสำนึก โดยโลกีย์ปัญญา

สามัญญสำนึกคือเกิดจากภวาสวะ เกิดจากภพ เกิดจากฐานของความคิด ความคิดไม่ใช่จิตจิตอาศัยความคิด ความคิดเกิดจากจิต จิตคือภวาสวะ จิตคือภพ จิตคืออวิชชา จิตคือพญามาร เวลามันคิดออกไปมันก็คิดโดยมาร คิดโดยสามัญญสำนึก ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ตรีภพในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ธรรมะนั้นมันถูกต้อง ธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าถูกต้อง แต่เราไม่ถูกต้อง

เราเองคนคิดผิด คนคิดผิดก็คือคนคิดมีกิเลสตัณหาความทะยานอยาก มันคาดหมายผิด ตัณหาความทะยานอยากมันคาดหมาย มันให้คำผิดหมดเลย แต่ถ้ามันเป็นสังขารมนะ พอจิตมันเป็นเอกัคคตารมณ์ จิตมันตั้งมั่นเห็นใหม่ มันให้มันเป็นสังขารความจริง มันเห็นจริงของมัน

เห็นจริงของมัน คุณพิจารณากายเห็นกาย มันจะแปรเป็นสังขาร มันแปรสภาพของมันไปโดยสังขาร แต่ถ้ามันเป็นของเรา เป็นสามัญสำนึก เราคิดให้มันเป็นไปเห็นใหม่ มันเป็นจินตมยปัญญา มันก็เป็นไปได้.. มันเป็นไปได้ มันอยู่ที่อำนาจวาสนาของคนคนคิดได้ คนคิดไม่ได้ไง

คุณดูเจ้าชายสิทธัตถะเห็นใหม่ จะออกบวช พวกนางพื่อนรำมันพื่อนรำให้คุณก่อนแล้วหลับไป นอนหลับไปก่อน พอพื่อนรำจนเขาเหนื่อยเขาก็นอนที่ห้องพระโรง ตื่นขึ้นมาเห็นใหม่ เห็นเป็นซากศพหมดเลย นี่มันเป็นบุญญาธิการนะ มันเห็นสภาพว่านี่เป็นซากศพเหมือนซากศพที่เขาอนอยู่ มันเกิดความเบื่อหน่าย มันเบื่อหน่ายในโลก โลกเป็นอย่างนี้เอง โลกเป็นสมมุติ โลกเป็นสิ่งที่อาศัยกันอยู่ชั่วคราว แต่ชั่วคราวตามความเป็นจริงนะ

คุณ ถ้ามันเป็นกิเลสที่ชั่วคราว ชั่วคราวเราก็ไม่ต้องไปปรับผิดชอบมัน ชั่วคราว.. สังคมจะอย่างไรเราเอาแต่ประโยชน์ของเรา ความชั่วคราวมันจริงตามความชั่วคราวไง มันกระเทือนไปกันหมด จริงชั่วคราวหมายถึงสรรพสิ่งจริง วันนี้ก็จริง พรุ่งนี้ก็จริง เมื่อก่อนก็จริง มันจริงมาตลอด มันจริงๆ ตามสมมุติ มันเป็นอนิจจัง มันไม่มีสิ่งใดที่จะเป็นสังขารความจริงเลย แต่มันเป็นจริงตามสมมุติ เขาสมมุติขึ้นมา สมมุติความเห็นของเราขึ้นมา

แต่ถ้าเป็นความจริงของเรา จิตมันจะสงบเข้ามาจากภายในเห็นใหม่ ความจริงอันนี้มันจะฝังใจ.. ฝังใจนะ โลกเขาไม่มี ความสงบหาซื้อไม่ได้ ปัญญาซื้อไม่ได้ เขาว่าปัญญาหาซื้อไม่ได้ ปฏิภาณไหวพริบของคนหาซื้อไม่ได้ สิ่งนี้มันเป็นการสร้างสม เป็นการพัฒนา เป็นการวิวัฒนาการของจิต จิตมันพัฒนาการของมันขึ้นมา

สิ่งใดที่เกิดขึ้นมาในปัจจุบันนี้ มันเป็นปัจจุบันธรรม เราต้องยอมรับสิ่งนี้ เพราะเราทำมา เราสร้างมา มันเป็นไป แล้วเราอยู่ในสังคมอันร่มเย็นเป็นสุขเห็นใหม่ ร่มเย็น

เป็นสุข คุณั่งคมรอบข้างดี เขามีความสุข เขาเห็นสังคมไทยว่าร่วมเย็นเป็นเป็นสุข ทำไมมันมีมีการกระทบกระทั่งอื่นกันมาก เราคุณั่งคมนอกประเทศไทย คุณั่งคมโลก มันขึ้นๆ ลงๆ นะ แต่สังคมของเรามันร่วมเย็นเป็นสุข เพราะมันมีการให้อภัยทานกันมา ถึงที่สุดแล้วมันเป็นไปได้

นี่ก็เหมือนกัน ในสิ่งที่มันเกิดขึ้นในปัจจุบัน สิ่งที่เราทำมาเราต้องแก้ไขของเราไป เราอย่าไปท้อแท้ ความท้อแท้ความเฉาของใจ นั้นแหละ กิเลสมันซ้ำเติม แต่ถ้าเราเห็นว่าสิ่งนี้เกิดขึ้นมา แล้วเราแก้ไขของเราเห็นใหม่ สิ่งที่ทำไปแล้วให้เป็นบุญของเรา บุญจริงๆ อุทิศส่วนกุศลให้เป็นความกตัญญูทเวทิกับแผ่นดิน กับจิตใจของเรา ภพก็เป็นชาติอันหนึ่งนะ แผ่นดินในใจ ภาวสวะ ตัวภพ แผ่นดินข้างนอก แผ่นดินข้างใน เห็นแผ่นดินข้างในของเราใหม่

เอกัคคตารมณ จิตตั้งมั่น นี่แผ่นดิน ชัยภูมิในสถานที่ควรแก่การงาน งานของโลก อยู่ที่ตลาด มีตลาดมีการค้า งานตลาดนี้ เราต้องทำธุรกิจของเรา นี่แผ่นดินจากภายนอก ตลาดจากภายในใจ ตลาดจะมีศรัทธา มีความเชื่อ มีความองอาจกล้าหาญ ตลาดกำลังรุ่งเรืองมาก แต่ถ้ามันเฉา มันเหงา มันหงอยนะ ตลาดจะวาย เราจะทำอะไรของเราได้ สิ่งนี้เราต้องปลุกปลอบใจของเรา

มันเป็นบุญเป็นกรรม เราถึงเกิดมาพบกัน แล้วสิ่งที่ทำบุญกรรมแล้วนี่ สิ่งที่เป็นบุญกรรมมันเป็นเรื่องของความรู้สึก มันเป็นเรื่องของภายใน สังคมโลกอย่างหนึ่ง

คูตี เกิดฤดูกาล ฝนตกแดดออกมันก็เป็นฤดูกาลอันหนึ่ง ชีวิตก็เหมือนกันมันแปรสภาพไปตามอย่างนั้น มันมีของมันจริงๆ แต่มันเป็นชั่วคราว แล้วก็หม่นเวียนอย่างนี้ ธรรมชาติจะเป็นสภาวะแบบนี้

จิตใจที่เป็นธรรมมันเหนือธรรมชาติ มันเข้าใจธรรมชาติ และอาศัยใช้ธรรมชาติ เป็นประโยชน์กับเรา ทรัพยากรใช้ประโยชน์กับเรา ใช้ประโยชน์ตามความจำเป็น ทุกคนต้องใช้เหมือนกัน ทรัพยากรภายนอก ทรัพยากรของเราคือความรู้สึก คือหัวใจ คือจิตของเรา สำคัญที่สุดเพราะมันไม่เคยตาย มันจะอยู่กับเรา ความทุกข์ ความเศร้า ความหมอง มันอยู่กับจิตตลอดไป เราทำให้มันรื่นเรืองอาจหาญ แล้วมีการกระทำเห็นใหม่

วิปัสสนาญาณ แล้วชำระมันเป็นขั้นเป็นตอนเข้าไปถึงที่สุดเราจะมีความสุขจริงๆ
วิมุติสุขเกิดจากความรู้สีกอันนี้ แต่อาศัยจากสภาวะแวดล้อม อาศัยปัจจัยเครื่องอาศัย
อาศัยศรัทธาความเชื่อ อาศัย ศีล สมาธิ ปัญญา ถึงที่สุดแล้วมันจะเป็นตัวของมันเอง

เกิดขึ้นจากความตั้งใจนะ เราตั้งใจ มีสติสัมปชัญญะ เรื่องข้างนอกเป็นเรื่องข้าง
นอก ใจเขาใจเรา สังคมเป็นอย่างไร เราอยู่กับเขาแต่ไม่ไปแบกรับมันจนหนักหน่วง
เกินไป เรารับรู้มัน เราต้องอยู่กับเขา แต่มันเป็นอย่างนี้แล้วเราก็ต้องปล่อยเขาไปตาม
ความเป็นจริง รักษาใจของเรา รักษาความรู้สึกของเรา รักษาสิ่งที่ เป็นคุณงามความดี สิ่งดี
งามของเรา เราทำดีของเราอยู่คนเดียว เขาไม่ทำกับเราๆ ก็เนือน้อยต่ำใจ เราจะไปทำแล้ว
กับเขา ไม่สมควรเลย

เขาจะเป็นอย่างไร เขาทำคุณงามความดีก็อนุโมทนาไปกับเขา เขาทำสิ่งที่ไม่
ถูกต้อง ตามความเห็นของเขาอันนั้นคือกรรมเขา เรารักษาใจเรา แล้วสร้างสิ่งที่ดีๆ เพื่อ
เอาเรารอดพ้นจากค้นหาความทะยานความอยาก จะเป็นสมบัติของเรา เอวัง